

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO

UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA ZAŠČITO IN REŠEVANJE

Vojkova cesta 61, 1000 Ljubljana

T: 01 471 33 22

F: 01 431 81 17

E: gp.dgZR@urszr.si

www.sos112.si

Izvajalcem pregledov
sistemov aktivne požarne zaščite

Številka: 8450-28/2013-2 - DGZR

Datum: 29.01.2013

Zadeva: Vprašanja v zvezi s potrdilom o brezhibnem delovanju sistema aktivne požarne zaščite za požarne lopute

Prejeli smo sporočilo, da se v praksi pojavljajo težave oz. različna mnenja, tako preglednikov sistemov aktivne požarne zaščite (v nadaljevanju: sistemov APZ), kot inšpektorjev po posameznih področjih, glede potrebnosti pridobivanja potrdila o brezhibnem delovanju vgrajenega sistema aktivne požarne zaščite za požarne lopute.

V sporočilu je opozorjeno, da Pravilnik o pregledovanju in preizkušanju vgrajenih sistemov aktivne požarne zaščite (Uradni list RS, št. 45/07 in 102/09 - spremembe in dopolnitve) (v nadaljevanju: pravilnik) požarne lopute v drugem odstavku drugega člena navaja kot sestavni del posameznega vgrajenega sistema, zato zanje naj ne bi bilo potrebno pridobivati ločenega potrdila o brezhibnem delovanju vgrajenega sistema APZ.

Na nas so naslovili naslednja vprašanja:

1. Ali je potrebno za požarne lopute, ki so krmiljene preko požarne centrale pridobiti ločeno Poročilo ter Potrdilo o brezhibnem delovanju sistema?
2. Ali je dovolj da je brezhibno delovanje požarnih loput razvidno iz poročila za sistem (npr. naprava za javljanje požara), katerega sestavni del so tudi požarne lopute?
3. Ali je potrebno za požarne lopute, z vgrajenim termo členom, pridobiti ločeno Poročilo ter Potrdilo o brezhibnem delovanju sistema?

Pravilnik v drugem odstavku drugega člena določa, *da je lahko* sestavni del posameznega vgrajenega sistema APZ tudi krmiljenje avtomatske opreme, sistemov in elementov za požarno zaščito (požarna vrata, vrata na izhodih, deblokade vrat, požarne lopute in druge podobne naprave). V sedmi alineji prvega odstavka drugega člena pa pravilnik določa, da med vgrajene sisteme APZ po tem pravilniku sodijo avtomatski sistemi za nadzor nad dimom in produkti zgorevanja ter odvod dima in toplote. Požarne lopute so zagotovo avtomatske naprave, ker se samodejno aktivirajo na podlagi prejetega električnega signala ali preko t.i. prožilnega termo elementa v sami loputi. V stavbah, v katerih se lahko zadržuje ali celo prebiva večje število ljudi, ki bi bili v primeru požara ogroženi zaradi hitrega širjenja dima po objektu, so požarne lopute bistven sestavni del avtomatskega sistema za nadzor nad dimom in produkti zgorevanja.

Seveda takšen sistem ne more biti sestavljen samo iz požarnih loput, temveč tudi iz naprav in opreme za zgodnje odkrivanje požara ter aktiviranje delovanja požarnih loput. Zato je glede obveznosti pregledovanja in preizkušanja sistemov APZ glede požarnih loput lahko utemeljeno tako sklicevanje, da je potrebno upoštevati drugi odstavek drugega člena pravilnika kot tudi da je potrebno upoštevati sedmo alinejo prvega odstavka drugega člena pravilnika.

Pravilnik torej ne podaja enoumne določbe o tem, kako se vgrajene požarne lopute upoštevajo pri pregledovanju in preizkušanju vgrajenih sistemov APZ. Razlog za to je dejstvo, da s temeljnega vidika ciljev varstva pred požarom, ki so določeni v 4. členu Zakona o varstvu pred požarom (Uradni list RS, št. 3/07 – UPB1, 9/11 in 83/12), vloge, ki jo požarne lopute lahko imajo pri ukrepih omejitev hitrega širjenja in učinkovitega gašenja požara, varnega umika ljudi ter

zmanjševanja posledic požara, ne moremo enoumno opredeliti. Na podlagi izkušenj iz požarov, ki so se zgodili, je potrebno upoštevati da so požarne lopute zelo pomemben element, ki lahko v primeru nedelovanja ali napačne vgradnje, povzroči velike posledice. Že zgolj dim, ki se skozi požarno neustrezno zaščiteno odprtino na meji požarnega sektorja, razširi po stavbi, lahko npr. v nakupovalnih centrih ali skladiščih, povzroči veliko premoženjsko škodo.

Zato, da bodo požarne lopute opravičile finančna sredstva, ki jih je lastnik vložil v njihovo vgradnjo, morajo biti najprej pravilno vgrajene. V preteklosti smo bili na Upravi RS za zaščito in reševanje seznanjeni z več primeri gradenj, kjer požarne lopute niso bile vgrajene v skladu z navodili proizvajalca, pregledniki vgrajenih sistemov APZ pa so se pri pregledih in preizkusih opredelili, da je predmet pregleda zgolj preveritev krmiljenja požarnih loput, torej samo preverjanje ustrezne električne povezave med požarno centralo in loputo in krmiljenja na požarni centrali, izognili pa so se pregledu pravilnosti vgradnje same lopute v steni oziroma stropu na meji požarnega sektorja ter preverjanju ustreznosti dostopa zaradi zagotavljanja pogojev za ustrezno vzdrževanje. Na takšnih predpostavkah izdano potrdilo o brezhibnem delovanju vgrajenega sistema APZ seveda ni zadostno jamstvo, da bodo požarne lopute opravile svojo funkcijo pri požaru. Zato smo na strokovnih usposabljanjih iz vgrajenih sistemov APZ ter v nekaterih pisnih pojasnilih in odgovorih na prejeta vprašanja, že opozorili na to, da je treba pri sistemih APZ s požarnimi loputami le te pregledati in preizkusiti ne samo glede ustreznosti izvedbe krmiljenja temveč tudi glede ustreznosti vgradnje po navodilih proizvajalca, ki zagotavljajo, da bodo požarne lopute zagotavljale deklarirano požarno odpornost. V zvezi z veljavnim pravilnikom je pri odločanju potrebno upoštevati tudi temeljne določbe iz prej omenjenega zakona o varstvu pred požarom, ki določajo cilje varstva pred požarom, pomen pojma »sistem APZ« ter nadzor vgrajenih sistemov APZ. Iz omenjenih določb sledi, da je z izvajanjem določb pravilnika, ki je bil izdan na podlagi 41. člena zakona o varstvu pred požarom, potrebno zagotoviti da bodo vgrajeni sistemi APZ delovali brezhibno, kar morajo z začetnimi in periodičnimi pregledi in preizkusi potrjevati pooblaščen izvajalci pregledov. Pri požarnih loputih torej ne sme biti bistveno vprašanje, ali so le te pregledane kot samostojni sistem APZ ali kot avtomatska naprava, ki jo krmili sistem APZ, temveč, ali je iz poročila o opravljenem pregledu in preizkusu vgrajenega sistema APZ razvidno, da so bili glede požarnih loput pregledane in preizkušene vse postavke, ki so pomembne za njihovo brezhibno delovanje. Vsebina mora biti podana v opisu postopka in rezultatih pregleda ter preizkusa (enajsta alineja prvega odstavka 20. člena pravilnika).

Glede požarnih loput, ki se ne krmilijo (bolje rečeno aktivirajo) preko požarne centrale, temveč zgolj s t.i. termočlenom, ki je vgrajen v vsaki požarni loputi, je potrebno upoštevati, da pri takšni izvedbi požarnih loput ne moremo govoriti o sistemu. Po definiciji je sistem skupina med seboj načrtno povezanih, soodvisnih naprav, priprav, ki sestavljajo funkcionalno celoto. V tem primeru pa gre za ločene gradbene proizvode, ki so vgrajeni v objektu in ki niso povezani v funkcionalno celoto, zato smo mnenja da takšne požarne lopute ne sodijo med sisteme APZ.

Kljub temu, da smo mnenja, da je mogoče tudi ob upoštevanju določb sedaj veljavnega pravilnika najti vse potrebne odgovore in pojasnila glede pregledovanja in preizkušanja vgrajenih sistemov APZ, naj zaključimo s povabilom k aktivnemu sodelovanju pri pripravi predloga sprememb in dopolnitev pravilnika, ki jo bomo izvedli v letošnjem letu.

S spoštovanjem,

Pripravil:
Aleksander Špec
podsekretar

Darko But
sekretar
generalni direktor

Poslano:

- vsem pooblaščenim izvajalcem pregledov APZ, po e-pošti,
- Inšpektorat RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, v vednost, po e-pošti na naslov irsvndn@mors.si.